

Επαναλήψεις στη γραμματική, για να θυμηθούμε ό,τι έχουμε κάνει. Για να κάνουμε σωστά την επανάληψη, πρώτα διαβάζουμε και θυμόμαστε τη θεωρία και μετά τις ασκήσεις. Κάθε μέρα κάνουμε κι από λίγο, όχι όλα μαζί.

1η θεωρία: Η κλίση των αρσενικών ουσιαστικών

A) Ισοσύλλαβα αρσενικά ⇨ αυτά που σε ενικό και πληθυντικό έχουν ίσο αριθμό συλλαβών (ο δρό-μος ▶ οι δρό-μοι = 2 συλλαβές)

• Τα ισοσύλλαβα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ος** γράφονται με **ο**, π.χ. ο δρόμος
 Όλα τα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ος** στην κλητική ενικού λήγουν σε **-ε**.
 Π.χ. - δρόμε, - άνθρωπε

• Πώς κλίνονται:

α) Τα **οξύτονα** και **παροξύτονα** διατηρούν τον τόνο στην ίδια συλλαβή.

πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο κήπος	οι κήποι
Γενική	του κήπου	των κήπων
Αιτιατική	τον κήπο	τους κήπους
κλητική	- κήπε	- κήποι

β) Ρίχνουν τον τόνο στην παραλήγουσα στη γενική ενικού και στη γενική και αιτιατική πληθυντικού

πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο έμπορος	οι έμποροι
Γενική	του εμπόρου	των εμπόρων
Αιτιατική	τον έμπορο	τους εμπόρους
κλητική	- έμπορε	- έμποροι

γ) Δε ρίχνουν τον τόνο όσα είναι σύνθετες ή πολυσύλλαβες λέξεις.

Έτσι κλίνονται:
 ο δήμαρχος, ο κίνδυνος κτλ.

πτώσεις	Ενικός αριθμός	Πληθυντικός αριθμός
Ονομαστική	ο αυλόγυρος	οι αυλόγυροι
Γενική	του αυλόγυρου	των αυλόγυρων
Αιτιατική	τον αυλόγυρο	τους αυλόγυρους
κλητική	- αυλόγυρε	- αυλόγυροι

📌 **Άσκηση:** Κλίνε τα παρακάτω ουσιαστικά, όπως στα παραπάνω παραδείγματα:

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	ο κίνδυνος	ο λαχός		
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

• Αρσενικά ουσιαστικά σε **-ης**.

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός (σε-ες)	
Ονομαστική	ο κλέφτης	ο αθλητής	οι κλέφτες	οι αθλητές
Γενική	του κλέφτη	του αθλητή	<u>των κλεφτών</u>	των αθλητών
Αιτιατική	τον κλέφτη	τον αθλητή	τους κλέφτες	τους αθλητές
Κλητική	- κλέφτη	- αθλητή	- κλέφτες	- αθλητές

📌 **Άσκηση:** Κλίνε τα παρακάτω ουσιαστικά, όπως στα παραπάνω παραδείγματα:

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	ο ναύτης	ο μαθητής		
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

• Ισοσύλλαβα αρσενικά ουσιαστικά σε **-ας**

	Παροξύτονα Τρισύλλαβα	Παροξύτονα σε - ίας	Παροξύτονα Δισύλλαβα	Προπαροξύτονα
Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο χειμώνας	ο ταμίας	ο άντρας	ο φύλακας
Γενική	του χειμώνα	του ταμιά	του άντρα	του φύλακα
Αιτιατική	τον χειμώνα	τον ταμιά	τον άντρα	τον φύλακα
Κλητική	- χειμώνα	- ταμιά	- άντρα	- φύλακα
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι χειμώνες	οι ταμίες	οι άντρες	οι φύλακες
Γενική	των χειμώνων	<u>των ταμιών</u>	<u>των αντρών</u>	<u>των φυλάκων</u>
Αιτιατική	τους χειμώνες	τους ταμίες	τους άντρες	τους φύλακες
Κλητική	- χειμώνες	- ταμίες	- άντρες	- φύλακες
	<i>Ο τόνος μένει σταθερός στην παραλήγουσα.</i>	<i>Ο τόνος <u>κατεβαίνει</u> στη λήγουσα στη <u>γενική πληθυντικού</u>.</i>		<i>Ο τόνος <u>κατεβαίνει</u> στην <u>παραλήγουσα</u> στη <u>γενική πληθυντικού</u>.</i>

Άσκηση: Γράψε τα παρακάτω αρσενικά ουσιαστικά στην ονομαστική και γενική ενικού και πληθυντικού:

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Ονομαστική	Γενική
ο κανόνας	ζου κανόνα	οι κανόνες	ζων κανόνων
ο τυφώνας			
ο κινητήρας			
ο πίνακας			
ο γείτονας			
ο καρχαρίας			
ο επαγγελματίας			
ο άνθρωπος			
ο κυνηγός			
ο πρόεδρος			
ο πλανήτης			

ο βουλευτής			
ο φοιτητής			

B) Ανισοσύλλαβα αρσενικά ουσιαστικά

☛ Τα ανισοσύλλαβα ουσιαστικά έχουν στον πληθυντικό μια συλλαβή παραπάνω Π.χ. ο μα-νά-βης (3 συλλαβές) ▶ οι μα-νά-βη-δες (4 συλλαβές).

	Σε -ης	Σε -ας	Σε -ες	Σε -ους
Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	ο μανάβης	ο γαλατάς	ο καφές	ο παππούς
Γενική	του μανάβη	του γαλατά	του καφέ	του παππού
Αιτιατική	τον μανάβη	τον γαλατά	τον καφέ	τον παππού
Κλητική	- μανάβη	- γαλατά	- καφέ	- παππού
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική	οι μανάβηδες	οι γαλατάδες	οι καφέδες	οι παππούδες
Γενική	των μανάβηδων	των γαλατάδων	των καφέδων	των παππούδων
Αιτιατική	τους μανάβηδες	τους γαλατάδες	τους καφέδες	τους παππούδες
Κλητική	- μανάβηδες	- γαλατάδες	- καφέδες	- παππούδες

📌 **Άσκηση:** Κλίνε τα παρακάτω ουσιαστικά, όπως στα παραπάνω παραδείγματα:

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	ο μπακάλης	ο καναπές		
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

2η θεωρία: Η κλίση των θηλυκών ουσιαστικών

α) Κλίση θηλυκών ουσιαστικών σε -η.

	ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ			ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	η	κόρη	τάξη	οι	κόρες	τάξεις
Γενική	της	κόρης	τάξης	των	κορών	τάξεων
Αιτιατική	την	κόρη	τάξη	τις	κόρες	τάξεις
Κλητική	-	κόρη	τάξη	-	κόρες	τάξεις

Τα θηλυκά που στον πληθυντικό λήγουν σε -εις, γράφονται με έψιλον γιώτα (ει).

Άσκηση: Κλίνε τα παρακάτω ουσιαστικά, όπως στα παραπάνω παραδείγματα:

Ενικός αριθμός			Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	η βρύση	η απάντηση		
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

Β) Κλίση θηλυκών ουσιαστικών σε -α

ΕΝΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ				ΠΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ		
Ονομαστική	η	χώρα	θάλασσα	οι	χώρες	θάλασσες
Γενική	της	χώρας	θάλασσας	των	χωρών	θαλασσών
Αιτιατική	τη	χώρα	θάλασσα	τις	χώρες	θάλασσες
Κλητική	-	χώρα	θάλασσα	-	χώρες	θάλασσες

• Τα θηλυκά σε **-ίδα** και **-άδα** κρατούν σταθερό τον τόνο.
Π.χ. των πατρίδων, των λαμπάδων.

• **Θυμάμαι στην ορθογραφία:**

- **της** με ήτα (η) όταν μιλάμε για μία ▶ της θάλασσας, της κόρης
- **τις** με γιώτα (ι) όταν μιλάμε για πολλές ▶ τις θάλασσες, τις κόρες

Άσκηση: Βάλε τα σωστά άρθρα ⇒ **τον** (έναν) ή **των** (πολλών) - **της**(μίας) ή **τις** (πολλές).

ον λύκο _____ προτάσεις _____ βράχων _____ φωνές _____ αλεπούς
ων βιβλίων _____ λέξης _____ ιππότη _____ αγάπης _____ γυναικών
ης πόλης _____ πόρτες _____ μαθητών _____ ψαρά _____ θέσεις
ις λέξεις _____ ημέρας _____ δρόμο _____ παιδιών _____ κύριο

Άσκηση: Γράψε τα παρακάτω θηλυκά ουσιαστικά στην ονομαστική και γενική ενικού και πληθυντικού:

Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
Ονομαστική	Γενική	Ονομαστική	Γενική
η κουζίνα	της κουζίνας	οι κουζίνες	των κουζινών
η κουρτίνα			
η μέλισσα			
η βασίλισσα			
η ασπίδα			
η κοτσίδα			
η ομάδα			
η λαμπάδα			
η ημέρα			
η ώρα			
η ερώτηση			
η λέξη			
η στάση			

3η θεωρία: Η κλίση των ουδέτερων ουσιαστικών

•Ουδέτερα ισοσύλλαβα ουσιαστικά σε –ο

☛ Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε –ο γράφονται με όμικρον(ο). Κλίνονται ως εξής:

	A) Οξύτονα	B) Παροξύτονα Κρατούν πάντα τον τόνο στην παραλήγουσα.	Γ) Προπαροξύτονα <u>Ρίχνουν τον τόνο στην παραλήγουσα στη γενική ενικού και πληθυντικού.</u>	Δ) Προπαροξύτονα σύνθετα Κρατούν πάντα τον τόνο στην προπαραλήγουσα.
	Ενικός αριθμός			
Ονομαστική	το φυτό	το καπέλο	το πρόσωπο	το τριαντάφυλλο
Γενική	του φυτού	του καπέλου	του προσώπου	του τριαντάφυλλου
Αιτιατική	το φυτό	το καπέλο	το πρόσωπο	το τριαντάφυλλο
Κλητική	- φυτό	- καπέλο	- πρόσωπο	- τριαντάφυλλο
	Πληθυντικός αριθμός			
Ονομαστική	τα φυτά	τα καπέλα	τα πρόσωπα	τα τριαντάφυλλα
Γενική	των φυτών	των καπέλων	των προσώπων	των τριαντάφυλλων
Αιτιατική	τα φυτά	τα καπέλα	τα πρόσωπα	τα τριαντάφυλλα
Κλητική	- φυτά	- καπέλα	- πρόσωπα	- τριαντάφυλλα

•Ουδέτερα ισοσύλλαβα ουσιαστικά σε –ι

	Ενικός αριθμός		Πληθυντικός αριθμός	
	οξύτονα	παροξύτονα	οξύτονα	παροξύτονα
Ονομαστική	το παιδί	το αστέρι	τα παιδιά	τα αστέρια
Γενική	του παιδιού	του αστεριού	των παιδιών	των αστεριών
Αιτιατική	το παιδί	το αστέρι	τα παιδιά	τα αστέρια
Κλητική	- παιδί	- αστέρι	- παιδιά	- αστέρια

Στη γενική ενικού και πληθυντικού τονίζονται στη λήγουσα.

📌 **Ορθογραφία:**

- Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε –ι γράφονται με **γιώτα** ⇒ το παιδί, το μαχαίρι
- Ορισμένα ουδέτερα ουσιαστικά εξαιρούνται και γράφονται με -υ **ύψιλον**:
βράδυ, δάκρυ, δίχτυ, δόρυ, στάχυ, οξύ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Γράφουμε το δάκρυ -τα δάκρυα, το δίχτυ -τα δίχτυα, το στάχυ -τα στάχυα,
αλλά το βράδυ -τα βράδια, η βραδιά, ο βραδινός, βραδιάτικος.

📌 **Άσκηση:** Να κλίνετε τα παρακάτω ουδέτερα ουσιαστικά:

Ενικός αριθμός				
Ονομαστική	το άτομο	το καρότο	το βράδυ	το παιχνίδι
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				
Πληθυντικός αριθμός				
Ονομαστική				
Γενική				
Αιτιατική				
Κλητική				

Παιδιά, ώρα να **ουσιαστικά** να
παίζουμε στα δάχτυλα!

4η θεωρία: Βασική ορθογραφία ουσιαστικών

Τελειώνουν σε :		Παραδείγματα:	
Αρσενικά (ο)			
-ος (ο ένας) ▶ πολλοί)	-οι (οι	ο λαγός ▶	οι λαγοί
-ης (ο ένας) ▶ πολλοί)	-ες(οι	ο μαθητής ▶	οι μαθητές
Θηλυκά(η)			
-η (η μία) ▶ πολλές)	-ες (οι	η γιορτή ▶	οι γιορτές
-εις(οι πολλές)		η πόλη ▶	οι πόλεις
Ουδέτερα (το)			
-ο (το ένα)		βουνό, άτομο κτλ.	Αλλά: <i>βράδυ, δάκρυ, δίχτυ, δόρυ, στάχυ, οξύ</i>
-ι (το ένα)		χέρι, παιδί κτλ.	
-είο (δείχνει τόπο)		σχολείο, ανθοπωλείο κτλ	
-ιο (χωρίς τόνο) -ιό		γέλιο, τετράδιο, εστιατόριο, χωριό, καμπαναριό κτλ.	

Άσκηση: Να συμπληρώσεις σωστά τα κενά στις καταλήξεις. Βάλε τόνο όπου χρειάζεται.

ο μαθητ___ς οι βρύσ___ς το υπουργγ___ο τα δίχτ___α οι προσευχ___ς
ο σταθμ___ς της φων___ς οι τάξ___ς τα βράδ___α την πρότασ___
ο οδηγ___ς τις πόρτ___ς της τάξ___ς τα δάκρ___α τον επιβάτ___
οι δρόμ___ το παιχίδ___ των τραγουδι___ν τα δόντ___α τον στρατ___
οι φοιτητ___ς το δάκρ___ το πινέλ___ οι ερωτήσ___ς τ ω ν
διακοπ___ν

Πάτα και
παίξε.

Ορθογραφικά παιχνίδια στον υπολογιστή

<http://inschool.gr/G3/LANG/OUSIASTIKA-OUDETERA-SE-I-LEARN-G3-LANG-HPclickon-1406032140-tzortzisk/index.html>

<http://inschool.gr/G3/LANG/OUSIASTIKA-OUDETERA-SE-O-LEARN-G3-LANG-HPclickon-1406031943-tzortzisk/index.html>